

Registered at the Post Office as a newspaper

LONDONAJS AVIŽIJS

Nr. 1886,

2, septembr.

1983.

Rīgā sāka terrora prāvu sērija

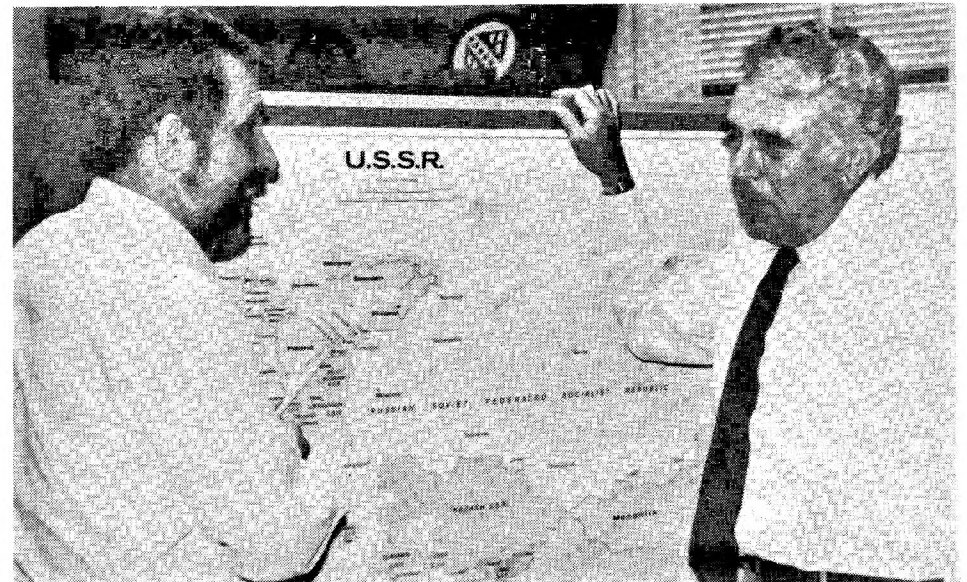
Bargs sods kristīgā palīdzības darba veicējai Lidijai Lasmanei-Doroņinai

(Minstere, PBLA IB) Latvijas padomju Augstākā tiesa Rīgā, 12. augustā notiesājusi 59 gadus veco žēlsirdīgo māsu Lidiju Lasmani-Doroņinu ar 5 gadiem ieslodzījumā un sekojošiem 3 gadiem noņemtajam. Viņu apcietināja 6. janvārī čekas terrora akcijas ietvaros un apsūdzēja t.s. valsts noziegumā par pretpadomju agitāciju un propagandu pēc kriminālkodeksa 65. panta. Prāvā, kas ilga 9 dienas, par lieciniekiem bija aicināti vesela rinda bijušo politieslodzīto. Lai sakonstruētu apsūdzību pret Lidiju, Rīgas čekisti gadu maiņā pat aizturēja no Zviedrijas ieradušos tūristu Baibu Vitoliņu. 10. janvārī viņas lietā 5 stundas pratināja bijušo politieslodzīto Maigoni Rāviņu, jo Lidijas dzīvoklī čekisti bija atraduši vairākus Helsinku grupu dokumentus, kā arī Maskavas uzticības grupas stapa PSRS un ASV tautām „Vēstījumu PSRS un ASV valdībām” un citus materiālus, kas it kā piederējuši viņas irniekam Rāviņam. Čekas izmeklētājs Stikāns mēģināja saistīt šos dokumentus ar Lidijas darbību un lūkoja izspiest no Rāviņa vajadzīgo liecību. Kad Rāviņš šādu liecību atteicās dot, tad Stikāns lika saprast, ka Rāviņu drīz apcietinās.

Lidija Lasmane-Doroņina dzīvoja

soda nometnē, viņai piedzima meita Ārija, kuŗu padomju vara viņai atņēma un ievietoja bēmu namā. Soda nometnē Lidija iepazinās ar krievu grāmatvedi Doroņinu, un viņi 1955. gadā apprecējās, Doroņinam adoptējot Āriju. 60. gadu sākumā Lidija ar ģimeni atgriezās Latvijā un apmetās Juglā, vēlāk pārcēlās uz Ķeguma ciemu. Pēc dažāda veida nodarbošanās viņai izdevās dabūt darbu izglītības ministrijā par biroja darbinieci, un meita Ārija nobeidza izglītību Mākslas akadēmijā.

1970. gada 3. augustā čeka atkal Lidiju arestēja, apsūdzot pagrides rakstu, to stapa Solžeņicina un Amalrika darbu, izplatīšanā. Tai laikā līdzīgās aizdomās turēja vairākus inteligences pārstāvjus, pratināja un atlaida no darba. Lidiju notiesāja ar diviem gadiem cietumā. Soda viņa izcietā Rīgā. Šo laika sprīdi trāpīgi raksturo teicamās franču literatūras pazinējas un tulkotājas Maijas Silmales liktenis; viņa toreizējā tiesā bija aicināta par liecinieci. Silmali 1971. gadā pašu tiesāja un bez kāda pamata ievietoja psihiatriskajā klinikā. Viņa mira 1973. gada 23. decembrī 49 gadu vecumā. Lidijai atrodoties cietumā, mira viņas kopjamais vīrs, kas jau pirms vairākiem gadiem bija piedzīvojis triecas laēmi

PADOMJU SAVIENĪBAS PĀRKĀPUMI STARPTAUTISKAJOS PASTA NOTEIKUMOS

Kā jau iepriekš ziņots, ASV Kongresa Pasta komiteja šai rudenī izmeklēs Padomju savienības piekoptos traucējumus un pārkāpumus pasta sūtījumos uz Padomju savienību un tās okupētajām teritorijām. Par vienu no lieciniekiem bija aicināts PBLA valdes priekšsēdis Dr. Oļģerts Pavlovskis. Attēlā O. Pavlovskis un Tautas vietnieku nama deputāts Benjamiņš Gilmanis sarunā par padomju pasta noteikumu pārkāpumiem. Tautieši, kam būtu sūdzības par vēstuļu, saiņu vai to satura pazušānu, augstām muiņām un tml., lūgti rakstīt PBLA birojam, P.O. Box 16, Rockville, MD 20850, U.S.A. Skat. paskaidrojumu un izpildāmo anketu mūsu 12. augusta nrā.

«Mēs nevaram palikt klusu ciešot!»

Prezidenta Rēģena vēstījums par Baltijas valstīm

ropas startpā. Kritiķi arvien piemin viņas pašas uzsvērtu, ka viņa ir latvietē. Mauriņa ir Eiropas formāta latvietē, kas labi pārzina gan krievu, gan pārējo Eiropas tautu, gan pašu latviešu literātūru. Mauriņu uzskata ne tikai par kultūru starpnieci, bet reizē arī par tautu sadzīves starpnieci, kā ceļu no cilvēka uz cilvēku, no es uz tu.

Zentas Mauriņas spējas visspilgtāk izpaužas esejā: viņas gars izseko problēmu dziļumos un seklumos, skarot pozitīvo un negatīvo, aicinot apzinīgā brīvībā. Mauriņas darbos var atrast ievadu, pārdomas un kritiskas norādes visās ga-

tā abās šajās valstīs veidojusies Mauriņas cienītāju un lasītāju draudze. Vācu valodā Mauriņa sarakstījusi 27 grāmatas, daļa izdota pārdesmit izdevumos; latviski - pāri par 30 grāmatas.

Mauriņa skaidri saukusi mūsu laika nebūšanas un trūkumus istajos vārdos. Modernajam cilvēkam vairs neesot patapas, tie zaudējuši dvēselisko tuvumu - cilvēcību. Eiropu parāvusi masu hipnoze, vienaldzības epidēmija draud iznīcināt kultūru un cilvēcību. Cilvēks pazaudējis jēgu par Dieva valstību, kas gūstama vienīgi piepūlē, kā to tik vēriģi pamānījis krievu dzejnieks Maksimovs.

Mauriņu uzskata arī par labāko krievu literātūras kritiķi un pazinēju vispār. Viņas kritiķes un filozofes spējas atklājas plašajā un dziļajā darbā par Dostojevski. Šo darbu kā labāko par Dostojevski atzina Ķelnes universitātes slavu filoloģijas nodaļa, piešķirot Mauriņai filozofijas goda doktores gradu. Mauriņa saņēmusi vairākas starptautiskas atzinības balvas, kas liecina par gara pasaulē uzmanību mūsu rakstnieces personībai un veiktajam. Biežāk mums vajadzētu uzkavēties Zentas Mauriņas tēlu un pārdomu pasaulē.

Atceres nobeigumā skolniece Vija Zeidaka lasīja Zentas Mauriņas laikmetīgas esejas beigu daļu un atskaņoja pašas rakstnieces darbu lasījumu. -xj.

Dr. Zenta Mauriņa patapas brīdī. Uz postamenta rakstnieces vārdā nosauktā starptautiskā balva.

PRAKTISKA V RDN CA LATVIEŠU SKOL M

Neb s šaubu, ka ar Anglijas latvieši; jaunatnei, t tiem, kas m c s m su skol s, t ar tiem, kas paši rauga paplašin t savas sp jas izteikties latviski, labi noder s jaun praktisk latviešu valodas v rdn ca. Gar t das sast d šanu jau str d valodniece cand. phil. M ra Soik ne-T rap ne.

M cot m su valodu 3 reiz 3 kursus u.c., vi ai n cies nov rot, ka ne tikai skolniekiem, bet ar gados kaut cik vec k m person m, kas p rrun jamo vielu t ri labi paz st, sav reiz rodas gr t - bas par to izteikties - jo pietr kst vajadz go latviešu v rdu.

K liecina citu tautu prakse svešu vai pašu valodas m c šan , lielas, plašas, smag s v rdn cas ir gan piln gas, bet praktisk lietošan ne rtas, t s pie tam satur oti daudz skolu vajadz b m gluži lieku, caurm ra run pavisam reti lietotu v rdu. Par vislab ko pal gv rdn cas veidu izr d jies tas form t nelieklais tips, kam pirmaj da ir ne vair k k k ds t kstotis visparast ko sarunu valodas v rdu. Tie tad labi p rskat mi sarindoti p c alfab ta, pievienojot ar sas zi as par dzimti, atseviš m verbu loc jumu form m u. tml.

M. Soik nei-Trap nei izdevies ar p rliecin ties, ka ASV latviešu jaunieši visum it labi paz st daudz objektu un par d bu angliskos apz m jumus. T p c liela praktiska noz me ir, ja latviešu v rdiem un izteicieniem pret tan pat lappus pievieno atbilstošos ang u tulkojumus, piem ram: apse - asp, liepalinden u.t. j.

Vispus g ku tekstu las šanai un plaš kai latviešu valodas v rdu un izteiciemu iegau šanai dom ta v rdn cas otra da a. Tan ietilps apm ram 2500 v rdu un izteicienu, t pat ar blākus sniegtiem angļiskiem tulkojumiem. S s da as materi ls, veidojot zin mas grupas, b s izk rtots pa atseviš m cilv ku dz ves nozar m, piem ram: laika skait šana, m ri un svāri, zemes un tautas, satiksme, cilv ka organisms, bar ba, vesel ba u.t. j.

Aizs kt s v rdn cas autore ir latviešu izcil gleznot ja Ju a Soik na un vi a dz ves biedres inas meita, prec jusies ar prof. Andri Trap nu un dz vo ASV. Ar sava darba pl nu un t paredz - to apjomu vi a iepaz stin jusi ar ALA's Izgl t bas da as vad t jus. P d jie š - das v rdn cas izstr d šanu un public - šanu atzinuši par visai der gu un darbam asign juši ar materi lu pabalstu. Paredz ts to autorei izmaks t pak peniski, l kojoties p c paveikt ; kopsumm tas var tu sniegties l dz k diem 4500 dolriem.

Autore paredz jusi gar savu v rdn cu str d t t , ka t var tu n kt gatava 1984. gada vasar un t ruden var tu jau tikt lietota latviešu skol s.

K rlis Dravi š.

rīja zaudējumus valstij, bet gan liguma pēdītā: Ziedrde Meijerāna istojas

savu prātu un pamēģiniet ar mani vēl vienu mēnesi sadzīvot. Ja līdz 1963. gada 1. oktobrim nebūsit apmierināts ar mani uz jauniem noteikumiem (tas ir, ka mans dēls atstās šo dzīvokli), tad es atbrīvošu šīs telpas bez kāda jauna paziņojuma no jums. Patiesā cieņā..."

Ar Askoldu un Mirdzu jau gāja pavisam uz leju, bet Teodors neparedzēja, ka tik drīz jau būs klāt gals, un arī vecākais dēls viņu pārdzīvos tikai par pāris gadiem...

"Tad tu, Egil, šo lietu vēl priekš manis noskaidrosi?" viņš kādu dienu atkal gņēzās pie lielāko cerību nesēja. "Redzi, te man daži deģīgi avizes izgriezumi no 1921. gada. Lūk, ko raksta Ņujorkā iznākošā "Amerikas Atbalss", kas bija Latvījai labvēlīga un stāvēja tuvu mūsu konsulatam. 7. jūlijā:

"Amerikas valdīb apaziņojusi Latvijas finanču ministrijai, ka dzelzceļu obligācijas ir pietiekošs nodrošinājums kredītam, ko Amerika atvēl dzelzceļu materiālu iepirkšanai."

"Tā tad nauda bija un preces arī bija, vajadzēja tikai saņemt! Amerikas valdība acimredzot par Latvijas pirkumu zināja, blēžiem tā garantijas nebūtu devusi. Bet pat pazīstams tagadējās trimdas tautsaimnieks raksta savā vēstūrē, ka Latvijas līdzekļi izdoti par neesošām lokomotīvēm," ar nūgtumu turpināja Hermanovska tēvs. "Kāts saprot, ka ligumi jāpilda, bet vēlākajam satiksmes ministram Jānim Pauļukam pēkšņi vairs nebija vajadzīgi ne vagoni, ne lokomotīves, ne

...

HERMANOVSKIS Algerti LIEPIŅŠ rezidenta rustdēls (romāns)

deja pārstāvība nebūs kompetenta. Jūs esot rakstījis Helmāram Rudzītīm. Viņš nebūs pret jums, droši vien uzdos Rabācim to lietu noskaidrot un viņam ziņot. Bet ko varēs redaktors? Tiesa, ir bijuši gadījumi, kur prese izmantojusi savus sakarus ar sabiedrību un iespējas, izsakot viedokli, kas tai likās taisnīgs, piemēram rakstnieks Zolā Francijā ar savu slaveno uzsaukumu "Es apsūdzu" par spiegošanas aizdomās turēto virsnieku Dreifusu. Bet toreiz bija bagātīgi materiāli, kamēr tagadējie reportieri Ņujorkas publiskajā bibliotēkā varēs sameklēt tikai mazievērojamu daļu no tā, kas mums jau Latvijā bija zināms. Un trimdas avīzēm nav tād apersonāla un iespēju, kas bija dzimtenē. Man liekas, jūs arī pats esat par vecu tik smagam pasākumam. Kas par vēlu, tas par skādi, saka parunā. Varbūt jūsu dēls Egils, liekas tas enerģiskākais no jūsu dēliem, drīzāk varētu tai lietai pieķerties..."

KARLTONA VAIRS NAV?

Varbūt Liepiņam tiešām taisnība. Egilam būtu lielākas cerības ar manu veco lietu nodarboties, - Teodors domāja, savā visai pietūcīgajā istabīnā sēdēdams pie vecmodīga rakstāmgalda. Ak tu posts un te vēl priekšā namsaim-